

Katkeruuden mukana tulleita kokemuksia

© SALLA VASENIUS

MERKKIPÄIVÄ on ihmisen vanhenemisen suurta juhlaa. Yritän seuraavassa hahmotella, mitä olen oppinut viime vuosien aikana.

OPISKELEMINEN kannattaa, syystä jota en tarkalleen ymmärrä. Lahden muotoiluinstituutin sarjakuvalinjalla kehityin tekijänä enemmän kuin edeltävän kymmenen vuoden aikana yhteensä, ja paljon syntyi sen seurauksena. En kuitenkaan muista yhtään varsinaista asiaa, jonka olisin oppinut siellä. Vaikka luennoitsijoiden kertomat asiat unohtuivat sitä mukaa kun kirjoitin ne paperille, silti kurssista oli hyötyä. Aivan kuin olisin ollut sarjakuvallisessa inspiraatio-kentässä. Siitoin olisi osannut selittää tämänkin.

MIELIPITEET lievenevät, kun joutuu ihmisten kanssa tekemisiin. Aivan ensimmäisessä Kvaak-foorumin viestissäni vuodelta 2004 katson asiakseni haukkua parikin Pauli Kallion käsikirjoittamaa sarjakuvaa. Nykyisin en enää lyttäisi julkisesti tuotoksia joiden tekijöihin törmää lähes viikoittain, mutta on tapahtunut muutakin: luin uusimman *Krampeja ja nyrjähdymiä* -albumin aidosti mielelläni. Ehkä olen kypsynyt noiden nuorten aikuisten tasolle, ehkä sosiaalinen paine lieventää julkisia mielipiteitä on johtanut ajattelun muutokseen. Esittämisestä on tullut totta, aivan kuin kansalaisille tapahtui Stalinin Venäjällä.

KUSTANTAJISTA kaikki julkaisevat kirjoja, mutta vain osa huolehtii niiden jakelusta ja markkinoinnista. Luulisi, että jos ei pidä kirjaa myymisen arvoisena, tulisi halvimaksi olla julkaisematta ja tarjota tekijälle vaikka lohdu-

tusillallinen. Suosittelen tarjoamaan sarjakuvia ensin kustantajille, joiden julkaisemista sarjakuvista kuuleekin jossain joutain. Yllättävän useaa kustantajaa ei juurikaan kiinnosta muut alan tapahtumat kuin Helsingin kirjamesut.

SUURI YLEISÖ on kuitenkin hyvin aktiivista Helsingin ulkopuolella. Olen ollut Helsingin ydinkeskustassa muutamassakin signeeraustapahtumassa, johon on tullut 1-3 ihmistä. Kouvolan tuoksuviien lähiseutujen pikkukirjastojen kokoontumismurkkaukset olivat sen sijaan täynnä väkeä. Signeerausjonot ovat aina olleet pidemmät Tampereella kuin H:issä. Fingerporin lukijapalautteesta suuri osa tulee tuntemattomilta pikkupaikkakunnilta: jostain pohjoisesta kirjoitti metsästystä harrastava lukija, joka oli pahastunut kun strippissäni oli vinyyliin pukeutunut mies. Miten hän nyt selittäisi tämän lapselleen yhteisen lukutuokion aikana?

Televisiion paaduttama suuri yleisö ei kaiken kaikkiaan järkyty seksi- tai väkivaltajutuista, vaan pitää nimenomaan niistä. Muutama normikansalainen, joka omien sanojensa mukaan ei juurikaan lue sarjakuvia, on tullut kehumaan minulle *Hugleikur Dagsssonin Saako tälle edes nauraa* -kokoelmia. On syytä muistaa, että työpaikkojen vitsailun perusmassaa ovat alapääjutut ja rasismi. Siinä mielessä Fingerpori ei ole rohkea sarjakuva, vaan suorastaan populistinen.

Miten syvällisesti keskivertokansalainen tuntee sarjakuvaa? Hyvin levinneet sanomalehtistriipit ja klassikot kuten *Aku Ankka* ja *Asterix* ovat tunnettuja, tekijät eivät niinkään. Pitkätukkaiset, partaiset miehet pitävät *Robert Crumbista*. Eli jossain 1950- 1960-luvuilla mennään, terveisiä vaan avantgardisteille. Ilmeisen hyvin

koulutettu henkilö kysyi minulta taannoin, onko Viivi ja Wagner kenties kotimainen sarjakuva. Tästä päästään jälleen kustantajiin: sarjakuvaa täytyy toivottaa käsittämättömän paljon, jotta kansalaiset tietäisivät sen olevan ylipäättään olemassa. Monta työpäivää on mennyt haastatteluisia ja promotilaisuuksissa, ja yhäkin joka kirjamesuilla joku tulee sormeilemaan myydyimpiä albumeitani ja kysymään "mikäs tämä on".

ESIINTYMINEN JULKISUUDESSA saattaa olla hyödyksi myynnille, en tiedä. Kun lehden toimittaja haastattelee sarjakuvapiirtäjää, tärkeimpiä asioita tuntuvat olevan: synnyinpaikka, puolison nimi, miten tapasit puolisosasi, onko kotieläimiä? Kodista pitää saada valokuva, ehkä sarjakuvastakin joku vinjetti. Minulta on kysytty näkemyksiä mm. vanhusten hoidosta, työntekijöiden motivoimista ja lemmikeistä. Ehkä asiantuntijat ovat liian kiireisiä.

LOPPUUN nöyräksi vetävä ajatus: kun Fingerpori korvasi pitkään *Helsingin Sanomissa* pyörineen Tiikerin, sarjaveteraanin uskolliset ystävät valittivat asiasta melko kovaäänisesti - parin viikon ajan. Sitte se unhoittui. Kuten lukijapalautteessa minua taannoin varoitettiin, paistinpannulle ei pidä kakkia. ●

PERTTI JARLA ON FINGERPORI-SARJAKUVAN PIIRTÄJÄ/KÄSIKIRJOITTAJA.